Lietas arhīva Nr. C-09298-23/42
ECLI:LV:RPT:2023:1025.C770929823.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2023. gada 25. oktobrī

Rīgas pilsētas tiesa
tiesnese Baiba Ozoliņa
rakstveida procesā izskatīja civillietu AAS "Balta" vienkāršotās procedūras prasībā par naudas piedziņu pret SIA "/Nosaukums/".

Aprakstošā daļa

[1] 2023. gada 27. februārī prasītāja AAS "Balta" cēlusi vienkāršotās procedūras prasību par naudas piedziņu pret atbildētāju SIA "/Nosaukums/", kurā, pamatojoties uz Apdrošināšanas līguma likuma 45. pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4. pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4., 5. un 6. pantu, Civillikuma 1635., 1652., 1753., 1756., 1775. un 1779. pantu, Ministru kabineta 2017. gada 11. jūlija noteikumiem Nr. 408 "Dzīvojamas mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi", Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumiem Nr. 907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām", Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumiem Nr. 905 "Kārtība, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības" 2. punktu, lūgts piedzīt no atbildētājas prasītājas labā zaudējumus 326,16 EUR, valsts nodevu 70 EUR, kā arī noteikt prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6 % gadā no galvenā parāda.

Prasība pamatota ar šādiem argumentiem.

[1.1] Starp prasītāju un /pers. A/ noslēgts apdrošināšanas līgums un izsniegta Fizisko personu īpašuma apdrošināšanas polise Nr. /numurs/, uz kuras pamata tika apdrošināts dzīvoklis /adrese 1/. Polises darbības termiņš bija no 2021. gada 30. novembra līdz 2022. gada 29. novembrim.

Polises darbības laikā dzīvoklis tika appludināts, par ko dzīvojamas mājas apsaimniekotājs – atbildētāja – sastādīja aktu, ka dzīvokļa Nr. 117 appludināšanas cēlonis ir ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas bojājumi (karstā ūdens stāvvada bojājums). Minētais ūdensvads atrodas apsaimniekotāja atbildības robežās, līdz ar ko, atbildētāja ir SIA "/Nosaukums/".

[1.2] Eksperts izvērtējot apdrošināšanas lietas materiālus, sastādīja tāmi un aprēķināja izdevumus 466,16 EUR apmērā, atskaitīja ar polisi noteikto pašrisku 140 EUR un pieņēma lēmumu izmaksāt cietušā dzīvokļa īpašniekam apdrošināšanas atlīdzību 326,16 EUR.

[1.3] Izmaksu lietā nav gūti pierādījumi tam, ka atbildētāja ir veikusi normatīvajos aktos noteiktās darbības. Tā rezultātā atbildētājas bezdarbības dēļ bija nodarīti zaudējumi apdrošinātajam īpašumam.

Ievērojot to, ka ūdens noplūdes cēlonis atradās komunikāciju posmā, kas ietilpst kopīpašuma daļā, atbildētāja kā dzīvojamās mājas pārvaldnieks noplūdes brīdī bija atbildīgs par šo komunikāciju uzturēšanu, kā arī par to bojājumu rezultātā nodarītiem zaudējumiem. Savukārt pienākums rūpēties par komunikāciju uzturēšanu ietver sevī ne tikai pienākumu novērst komunikāciju bojājumus to rašanās gadījumā, bet arī regulāri pārbaudīt komunikāciju stāvokli, savlaicīgi veikt to nomaiņu vai labošanu piesardzības apsvērumu dēļ, gādājot, lai komunikācijas pastāvīgi būtu tādā tehniskā stāvoklī, lai pēc iespējas samazinātu avārijas situāciju risku un no tā izrietošus bojājumus.

[2] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} pantu, atbildētājai 2023. gada 1. martā uz tās juridisko adresi nosūtīts paziņojums, kurā ietverts izraksts no Civilprocesa likuma 74. panta par pušu civilprocesuālajām tiesībām, kopā ar prasības pieteikumu un paskaidrojuma veidlapu. Termiņš paskaidrojumu iesniegšanai noteikts līdz 2023. gada 1. aprīlim.

[3] 2023. gada 2. maijā tiesā saņemts atbildētājas paskaidrojums, ka, pamatojoties uz Civillikuma 1., 1071., 1772., 1773., 1774., 1776., 1779., 1792. pantu un 2391. panta pirmo daļu, Dzīvokļa īpašuma likuma 3., 10., 13., 14., 16. un 17. pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 5. un 9. pantu, Apdrošināšanas līguma likuma 7. pantu, Ūdenssaimniecības pakalpojumu likuma 10. panta pirmās daļas 2., 4. un 5. punktu, Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumu Nr. 907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 3.^{1}, 6., 13., 13.^{1} punktu, Ministru kabineta 2017. gada 11. jūlija noteikumu Nr. 408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" 10., 11., 12., 13. punktu, Rīgas domes saistošajiem noteikumiem Nr. 17 "Rīgas pilsētas centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas ekspluatācijas, lietošanas un aizsardzības saistošie noteikumi" prasību neatzīst pilna apmērā.

Paskaidrojumos norādīti šādi argumenti.

[3.1] Atbildētāja uzskata, ka uz prasītājas sastādītās tāmes nav visi nepieciešamie rekvizīti, līdz ar to dokumentam nav juridiska spēka.

Prasītāja, atsaucoties uz neatļauto darbību no atbildētājas puses, pati, tikai pēc īpašnieka iesnieguma, nepārliecinoties vai remonts ir paveikts, izmaksāja tam atlīdzību, ļoti paviršu izvērtēja pieprasītā zaudējuma nodarīšanas apstākļus un atlīdzinājuma apmēru, turklāt vispār nenovērtējot zaudējumu vērtējuma samērojamību ar priekšmeta vērtību zaudējuma nodarīšanas laikā.

Norādīts, ka zaudējumu atlīdzības summa ir nesamērīgi liela, salīdzinot ar 2022. gada 2. septembra aktā par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem norādītajiem bojājumiem.

Koplietošanas komunikācijas cauruļvadu aizbūvēšana nav atļauta, līdz ar ko nav pamata atlīdzināt izmaksas par darbiem un materiāliem, kas pēc būtības no jauna aizbūvē komunikācijas, padarot tās nepieejamas un neapskatāmas.

[3.2] Atbildētāja 2022. gada 29. novembrī sastādīja aktu par dzīvojamās mājas vizuālo apskati, no kura izriet, ka karstā ūdens stāvvadi ir apmierinošā stāvoklī, tiem nav bojājumu, kuru novēršanai nepieciešams ārpuskārtas remonts, tiem iestājies vidējais kalpošanas ilgums un tie ir iekļauti remontdarbu plānā, kā arī kopība ir parādā atbildētājam.

Atbildētāja regulāri ir apsekojusi dzīvojamo ēku, pildot Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumus Nr. 907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām".

Atbildētāja 2012. gada oktobrī un turpmāk, sagatavojot dzīvojamajai mājai nepieciešamo remonta darbu apkopojumus 2013.-2022. gadiem, informēja dzīvojamās mājas iedzīvotājus par minēto un citu komunikāciju vidēja kalpošanas ilguma iestāšanos un nepieciešamību tos nomainīt.

2013. gadā un turpmāk dzīvojamai mājai /adrese/ nepieciešamo remonta darbu apkopojumā tika norādīts uz ūdens stāvvadu nomaiņu. Tāpat atbildētāja nepieciešamo remonta darbu plānā norādījusi, ka atbildētāja par radītajiem zaudējumiem atbildību nenes.

Atbildētāja, veicot dzīvojamās mājas apsekošanu, norādījusi nepieciešamos remontdarbus un orientējošās izmaksas. 2022. gada izmaksas norādītas uzturēšanas darba plānā. Mājas koplietošanas telpas atrodas kopīpašumā ar citiem dzīvokļu īpašniekiem. Atbildētāja ir dzīvojamās mājas apsaimniekotāja, kura var rīkoties tikai pamatojoties uz dzīvokļu īpašnieku kopsapulču lēmumiem.

Atbildētāja ir veikusi nepieciešamās darbības un informējusi kopīpašniekus par nepieciešamajiem remontdarbiem, bet kopīpašnieki nav pieņēmuši dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu, uz kura pamata pārvaldnieks būtu varējis veikt ūdens stāvvada ieplānotu maiņu un nodrošinājuši attiecīgu finansējumu.

Atbildētāja norāda, ka no prasības pieteikuma satura nevar izdarīt secinājumus, ka dzīvokļu īpašnieki veica visus nepieciešamos pasākumus, lai dzīvokļa īpašumam nodarīto zaudējumu apmērs nerastos vai vismaz nepalielinātos. Proti, tiem pirms appludināšanas bija pienākums pieņemt lēmumu par ūdens apgādes sistēmas remonta finansējumu, bet pēc noplūdes bija jāveic visi nepieciešamie un iespējamie pasākumi, lai novērstu savā īpašumā tehniskā stāvokļa turpmāku pasliktināšanu un tādējādi izvairīties no jauna zaudējuma rašanās.

[4] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem paziņots 2023. gada 14. aprīlī.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, iepazinusies ar prasības pieteikumu un pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, uzskata, ka prasība ir noraidāma pilnā apmērā.

[5.1] Atbilstoši Civillikuma 1770. pantam ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Minētā likuma 1771. pants noteic, ka zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai tāds, kas vēl stāv priekšā; pirmajā gadījumā tas dod tiesību uz atlīdzību, bet otrajā uz nodrošinājumu. Saskaņā ar Civillikuma 1775. pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

Saskaņā ar Civillikuma 1779. pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Judikatūrā (skatīt *Latvijas Republikas Senāta 2009. gada 14. oktobra spriedumu lietā Nr. SKC-255/2009, 2013. gada 24. maija spriedumu lietā Nr. SKC-132/2013, 2016. gada 20. septembra spriedumu lietā Nr. SKC-242/2016, 2017. gada 28. novembra spriedumu lietā Nr. SKC-376/2017 un 2017. gada 7. decembra spriedumu lietā Nr. SKC-384/2017*) ir atzīts, ka zaudējumu atlīdzības prasībai ir nepieciešams konstatēt visus civiltiesiskās atbildības priekšnoteikumus: 1) zaudējumu esību; 2) prettiesiski vainojamu rīcību; 3) cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un rīcību.

[5.2] Lietas izskatīšanas gaitā noskaidrots, ka pušu starpā nav strīda par šādiem faktiskajiem apstākļiem:

Dzīvokļa /adrese 1/, Rīgā īpašniece pie prasītājas apdrošinājusi dzīvokli (Fizisko personu īpašuma apdrošināšanas polise Nr. /numurs/) un polises darbības ilgums bija no 2021. gada 30. novembra plkst. 00:00 līdz 2022. gada 29. novembra plkst. 23.59.

2022. gada 29. augustā noticis ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas bojājums (karstā ūdens stāvvada plīsums) dzīvoklī Nr. 121, kā rezultātā tika nodarīti bojājumi dzīvoklim Nr. 117.

Atbildētāja apsaimnieko daudzdzīvokļu dzīvojamo māju /adrese 2/.

Prasītāja, pamatojoties uz dzīvokļa Nr. /adrese 1/, īpašnieces 2022. gada 1. septembra atlīdzības pieteikumu izmaksāja viņai apdrošināšanas atlīdzību 326,16 EUR.

Tādējādi tiesa atzīst, ka lietā ir konstatēta zaudējumu esība, proti, karstā ūdens stāvvada bojājumu rezultātā tika nodarīti bojājumi dzīvoklim Nr. /adrese 1/, sakarā ar ko prasītāja izmaksāja dzīvokļa īpašniecei apdrošināšanas atlīdzību 326,16 EUR.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka prasītājai saskaņā ar Apdrošināšanas līguma likuma 45. panta pirmo daļu, ir tiesības pieprasīt no personas, kura ir atbildīga par zaudējumiem, šo zaudējumu atlīdzību (subrogācijas tiesība).

[5.3] Tiesa atzīst, ka pušu starpā pastāv strīds par atbildētājas pienākumu atlīdzināt prasītājai dzīvokļa /adrese 1/ īpašniecei izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību.

Prasītāja prasību cēlusi, jo tās ieskatā atbildētāja kā dzīvojamās mājas pārvaldniece nav veikusi visus normatīvajos aktos noteiktos pienākumus un atbildētājas kā dzīvojamās mājas pārvaldnieces bezdarbības dēļ nodarīti zaudējumi dzīvoklim, kuru prasītāja apdrošināja.

Lai konstatētu atbildētājas prettiesisku vainojamu rīcību, šajā gadījumā bezdarbību, lietā noskaidrojams, vai bojājumu izraisījušās inženierkomunikācijas ietilpst atbildētājas atbildības zonā (kopīpašumā) un vai tās rīcība, apsaimniekojot dzīvojamo māju, bijusi atbilstoša normatīvajam regulējumam.

[5.3.1] Dzīvokļa īpašuma likuma 4. panta pirmās daļas 1. punkts noteic, ka kopīpašumā esošajā daļā ietilpst dzīvojamo māju apkalpojošās inženierkomunikāciju sistēmas, iekārtas un citi ar dzīvojamās mājas ekspluatāciju saistīti funkcionāli nedalāmi elementi, kas nepieder pie atsevišķā īpašuma (tai skaitā atsevišķā īpašuma robežās esošie sildelementi, ja to funkcionālā darbība ir atkarīga no kopīpašumā esošajām inženierkomunikācijām).

Lietā nav strīds, ka dzīvokļa applūdināšanas iemesls bija karstā ūdens stāvvada, kas ir mājas kopīpašums, bojājums, tātad atrodas atbildētājas atbildības zonā.

[5.3.2] Atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. panta otrās daļas 1. punkta d) apakšpunktam, Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumu Nr. 907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu" *(šeit un turpmāk redakcijā, kas bija spēka uz dzīvokļa saliešanas dienu)* 2., 6. punkta un 13.2. apakšpunkta prasībām atbildētājai kā dzīvojamās mājas pārvaldniecei jānodrošina dzīvojamās mājas uzturēšana, tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju tehniskā apkope, vizuālā pārbaude, tehniskā apsekošana un bojājumu novēršana, tostarp divas reizes gadā jāveic dzīvojamās mājas koplietošanas telpu grupās un citās kopīpašumā esošajās telpu grupās esošo inženiertīklu vizuālā apskate ūdensapgādes sistēmā. Tiesa ņem vērā, ka vizuāli nevar un nepārbauda iekārtas, inženiertīklus un konstrukcijas (to daļas), kas ir iebūvētas šahtās, starpsienās, zem grīdām, starpstāvu pārsegumos vai ir nosegtas ar izolējošu materiālu (skat. *noteikumu Nr. 907 3. punktu*).

2012. gada oktobrī un turpmāk, sagatavojot dzīvojamai mājai /adrese 2/ nepieciešamo remonta darbu apkopojumus 2013.-2022. gadam, atbildētāja informēja dzīvojamās mājas iedzīvotājus par karsto ūdens stāvvadu un citu komunikācijas vidējā kalpošanas ilguma iestāšanos un nepieciešamību tos nomainīt.

2013. gadā un turpmāk dzīvojamai mājai /adrese 2/ nepieciešamo remonta darbu apkopojumā tika norādīts uz ūdens stāvvadu nomaiņu. Tāpat atbildētāja norādījusi, ka atbildētāja par radītiem zaudējumiem atbildību nenes.

Ar atbildētājas iesniegtajiem dokumentiem pierādīts, ka tā dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu veikusi 2022. gada 9. maijā un konstatējusi, ka karstā ūdens apgādes sistēmas stāvvadi ir apmierinošā stāvoklī, tiem nav bojājumu, kuru novēršanai nepieciešams ārpuskārtas remonts, tiem iestājies vidējais kalpošanas ilgums un tie ir iekļauti remontdarbu plānā jau no 2017. gada.

2022. gada 2. septembra Aktā par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem norādīts, ka kopš 2017. gada atbildētāja piedāvājusi iedzīvotājiem veikt uzkrājumus inženierkomunikāciju nomaiņai. Iedzīvotāji nav pieņēmuši lēmumu par līdzekļu uzkrāšanu, līdz ar to līdzekļi netika uzkrāti.

Saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 10. panta trešo daļu, uzdodot pārvaldniekam pārvaldīšanas uzdevumu, dzīvojamās mājas īpašnieka pienākums ir nodrošināt šā uzdevuma izpildei nepieciešamo finansējumu.

Saskaņā ar 2021. gada 16. oktobra Dzīvojamās mājas uzturēšanas darbu plānu 2022. gadam karstā ūdens stāvvadu nomaiņai nepieciešami 59 179 EUR un ir nepieciešams veidot uzkrājumu.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka atbildētāja savus pienākumus dzīvojamās mājas /adrese 2/ komunikāciju un koplietošanas telpu vizuālajā

apsekošanā veikusi pienācīgi, kā arī aicinājusi dzīvokļu īpašniekus veikt uzkrājumu, lai nodrošinātu karstā ūdens stāvvadu nomaiņu.

No Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas ieņēmumu un izdevumu pārskata par 2022. gadu izriet, ka dzīvokļu īpašnieku parāda daļā par uzkrājumu nākamo periodu izdevumiem remonta darbiem bija 1342,81 EUR, bet kopējais parāds par pārvaldīšanu, veiktajiem remontdarbiem un komunālajiem pakalpojumiem bija 21 478,93 EUR.

To, ka dzīvokļu īpašnieki nepiedalās dzīvojamās mājas apsaimniekošanā apstiprina arī atbildētājas iesniegtais dzīvokļa Nr. 117 īpašniecei izrakstītais rēķins, no kura redzams, ka dzīvokļu īpašnieku kopējais parāds par apsaimniekošanu un sniegtajiem pakalpojumiem, tai skaitā, uzkrājumu fondā, 2021. gada oktobrī bija 13 682,77 EUR. No 2021. gada 20. septembra sapulces protokola, kurā bija plānots lemt par jumta remonta darbu līguma noslēgšanu, nepiedalās neviens dzīvokļu īpašnieks. Savukārt no 2022. gada 12. oktobra dzīvokļu īpašnieku aptaujas rezultātu (balsojuma) protokola izriet, ka par bojātā karstā ūdens stāvvada posma nomaiņu dzīvoklī Nr. 57, kura izmaksas būtu 162,93 EUR, no 143 dzīvokļu īpašniekiem aptaujas anketas aizpildījuši tikai 15 īpašnieki, no kuriem 13 nobalsojuši – "PAR".

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka nav konstatējama atbildētājas bezdarbība (vainojama rīcība) zaudējumu nodarīšanā, jo dzīvokļu īpašnieki nav nodrošinājuši nepieciešamo finansējumu un nav pieņēmuši lēmumu par karstā ūdens stāvvadu nomaiņu.

[5.4] Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka prasība ir noraidāma, jo prasītāja nav pierādījusi vienu no zaudējumu atlīdzības obligātajiem priekšnoteikumiem – atbildētājas vainojamo rīcību.

[6] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 33. panta otras daļas 3. punktu, 39. panta pirmās daļas 5. punktu, 42. panta otro daļu un Ministru kabineta 2022. gada 11. janvāra noteikumu Nr. 20 "Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķināšanas kārtība" 5. punkta otro teikumu, 14. un 15. punktu, no prasītājas valsts ienākumos piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, 9 EUR.

[7] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, tiesa uzskata, ka sprieduma labprātīgai izpildei nosakāms termiņš 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 41., 93., 97., 193., 195., 204.[1], 250.[25] pantu un 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt pilnā apmērā AAS "Balta" vienkāršotās procedūras prasību par naudas piedziņu pret SIA "/Nosaukums/".

Piedzīt no AAS "Balta" valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 9 EUR.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami: Saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģ.Nr. LV90001672316, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000. Maksājuma mērķis: civillieta Nr. C770929823. Dokumentu par samaksu nekavējoties iesniedzot Rīgas pilsētas tiesā.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas tiesā Jēzusbaznīcas ielā 6, Rīgā, LV-1050.

Spriedums atbilstoši Civilprocesa likuma 193. panta prasībām sastādīts 2023. gada 27. novembrī.

Tiesnese Baiba Ozoliņa